

Samenwerkend Toezicht Jeugd
Ministerie van Volksgezondheid,
Welzijn en Sport

Uitkomsten verbeterpunten toezichtonderzoek Sittard-Geleen

Aanpak: CJG

(2013: aanpak Participatiehuis en aanpak TASs/Mijn Zuid)

Juni 2015

Samenwerkend Toezicht Jeugd (STJ) verstaat onder een gezin met geringe sociale redzaamheid een gezin met chronische problemen op meerdere leefgebieden (minimaal vier), waarvan de ouders niet in staat zijn deze problemen zelf op te lossen.

Kinderen van dat gezin lopen hierdoor permanent risico's en/of ondervinden problemen. Het gezin kent vaak een historie van – vastgelopen – hulpverleningstrajecten die niet tot het gewenste resultaat hebben geleid.

- Gezin: omvat één of meerdere ouders, één of meerdere kinderen;
- Chronisch: de problematiek is blijvend, maar kan wel in intensiteit fluctueren;
- Leefgebieden: gezin, wonen, werk, inkomen, gezondheid, onderwijs en veiligheid.

Inleiding

In 2013 heeft STJ in Sittard-Geleen de aanpakken TASS/Mijn Zuid en Participatiehuis op beleidsniveau getoetst aan de hand van het toetsingskader GGSR. Het toetsingskader GGSR bestaat uit vijf thema's voor verantwoorde zorg en ondersteuning voor gezinnen met een geringe sociale redzaamheid. De vijf thema's zijn:

- **Toeleiding:** gezinnen zijn in beeld en worden bereikt met de aanpak
- **Gezin centraal:** de aanpak stelt het gezin en zijn sociale netwerk centraal
- **De aanpak:** de aanpak is planmatig, samenhangend en vasthoudend en de regisseur is toegerust
- **Samenwerking:** er moet goede samenwerking zijn tussen de instanties die bij een gezin betrokken zijn
- **Continu:** indien nodig moeten zorg en ondersteuning langdurig kunnen worden ingezet, in wisselende aard en intensiteit

Ontwikkeling 2014

Op 17 november 2014 heeft STJ met de gemeente een gesprek gevoerd over welke wijze de verbeterpunten uit de factsheet *Uitkomsten toezichtonderzoek Sittard-Geleen* op beleidsniveau zijn opgepakt. STJ heeft ervoor gekozen de aanpak Participatiehuis niet meer bij het onderzoek te betrekken, omdat die aanpak geen gerichte gezinsaanpak betreft, maar meer is gericht op deelname van inwoners aan arbeid.

Behalve het gesprek over de verbeterpunten uit de factsheet heeft de gemeente ook een presentatie gegeven over haar nieuwe werkwijze.

De gemeente heeft nu gekozen voor het CJG als centrale meldpunt waar hulpvragen binnen kunnen komen vanuit het gezin of vanuit een (professioneel) betrokkene bij het gezin. Het doel is om binnen 24 uur de hulpvraag bij de juiste hulpverlener te krijgen. Als uit de hulpvraag blijkt dat er al meerdere professionals betrokken zijn bij het gezin, of als de problematiek om meerdere professionals vraagt, dan wordt een casemanager benoemd en gaat het principe van één gezin één plan van start. De casemanager stelt samen met het gezin maximaal drie haalbare doelen op. Per doel heeft de casemanager met het gezin een zogenaamd 'Keukentafelgesprek', waarbij de belangrijkste professionals en de gezinsleden aanwezig zijn. De gemeente heeft afspraken gemaakt met verschillende partners, zodat er altijd de gewenste zorg aan het gezin aangeboden kan worden.

STJ heeft in 2014 bekeken op welke wijze de verbeterpunten uit 2013 zijn opgepakt in de nieuwe werkwijze vanuit het CJG. STJ heeft de nieuwe aanpak dus niet beoordeeld aan de hand van alle indicatoren uit het toetsingskader, het betreft alleen de punten waarop de aanpak TASS/Mijn Zuid niet positief scoorde.

Het overzicht op de volgende pagina's geeft weer of de verbeterpunten uit 2013 zijn opgepakt, en zo ja, op welke wijze dit is gebeurd. Per indicator wordt aangegeven of de zorg en ondersteuning vanuit de aanpak daaraan voldoet (✓) dan wel of er een verbeterpunt is (X).

Uitkomsten verbeterpunten

Toeleiding		
Indicator	2013	2014
Alle netwerkpartners hanteren dezelfde omschrijving van GGSR	X Twee van de drie netwerkpartners geven een omschrijving van hun eigen doelgroep en niet van de aanpak TASS. De omschrijving komt ook niet overeen met de omschrijving van de doelgroep door de gemeente.	X De gemeente geeft aan geen doelgroepenbeleid te hanteren en dus ook geen definitie heeft voor bepaalde doelgroepen te hebben. Beleid is erop gericht alle gezinnen passende zorg te bieden. Deze zorg strekt zich uit over 12 leefgebieden.

Aanpak		
Indicator	2013	2014
De gemeente evalueert de resultaten van de aanpak. Op basis van de evaluatie wordt het beleid gecontinueerd dan wel bijgesteld	X De gemeente verwijst naar de conceptnota over de aanpak, waarin behaalde resultaten per wijk en per aanbod staan genoemd. In deze nota staat echter niet beschreven op welke wijze, wanneer en door wie de resultaten in de toekomst geëvalueerd gaan worden. De antwoorden van de netwerkpartners zijn hierover ook niet eenduidig.	✓ Om de resultaten van de aanpak vanaf de inwerking-treding van de nieuwe jeugdwet goed te kunnen volgen, heeft de gemeente doelen opgesteld met prestatie-indicatoren. Op basis hiervan kan de gemeente de resultaten evalueren.
De doorzettingsmacht voor de regisseur is geregeld	X Er is geen doorzettingsmacht voor de regisseur geregeld. Onder doorzettingsmacht verstaat STJ dat de regisseur besluiten kan nemen die consequenties hebben voor de betrokken netwerkpartners.	✓ De doorzettingsmacht is gelegd bij een aantal partners die participeren in de aanpak. De case-manager fungeert als regisseur en is gemachtigd om de benodigde zorg in te zetten.
Uitgangspunt bij de aanpak is dat het gezin niet wordt losgelaten	X Alle ondervraagden geven aan dat er afspraken zijn over wanneer de aanpak wordt afgesloten. De gemeente en een netwerkpartner geven daarbij aan dat de aanpak afgesloten moet worden als het gezin niet meer wil meewerken of niet open staat voor hulpverlening. Hierdoor ontstaat een kans dat deze gezinnen niet de zorg en ondersteuning ontvangen die zij nodig hebben. Op één netwerkpartner na geeft men aan dat er dwang- en drang wordt toegepast op de gezinnen. De gemeente noemt de politie, uitkering en de woning. Eén netwerkpartner stelt dat er soms een noodzakelijke verhuizing kan worden afgedwongen, of noodzakelijke ondersteuning en begeleiding. Een andere netwerkpartner noemt een zorgmelding bij BJZ of het AMK wanneer de veiligheid van minderjarige kinderen binnen het gezin in het geding is.	✓ Binnen de nieuwe aanpak van de gemeente, gaat men in principe uit van vrijwillige zorg, tenzij de veiligheid van het kind/en of omgeving in het geding is. Voor professionals is het mogelijk om van dit principe af te wijken. Dit moet echter wel afgestemd worden met leidinggevend en de gebiedscoördinator.

Vervolg uitkomsten verbeterpunten

Samenwerking		
Indicator	2013	2014
Bij stagnatie van de intensieve zorg en ondersteuning op casusniveau zijn opschalingsmogelijkheden geregeld	X In de nota is geen uitwerking te lezen over opschalingsmogelijkheden. De netwerkpartners geven aan dat er af en toe stagnatie voorkomt, die volgens hen te wijten is aan de wachtlijsten of aan de 'lagen' bij de gemeente. Volgens de gemeente zijn er wel opschalingsmogelijkheden geregeld maar wordt hier geen gebruik van gemaakt.	✓ De gemeente Sittard-Geleen heeft geregeld dat bij stagnatie de gespecialiseerde zorg eerst wordt geconsulteerd. Indien dit niet afdoende blijkt te zijn is opschaling mogelijk.
Er zijn samenwerkingsafspraken gemaakt over de aanpak	X Er zijn geen afspraken schriftelijk vastgelegd over de samenwerking in de vorm van een convenant of overeenkomst.	✓ Samenwerkingsafspraken zijn opgenomen in een convenant. Ook worden per individuele partner afspraken opgenomen in de subsidiebeschikking.

Continu		
Indicator	2013	2014
De afspraak is dat de intensieve zorg en ondersteuning doorlopen totdat de problemen zijn opgelost of beheersbaar zijn	X De gemeente weet niet of er afspraken zijn gemaakt over de maximale duur van de aanpak.	✓ Er is geen afspraak over de maximale duur van zorg. Of gezinnen losgelaten wordt overgelaten aan het oordeel van de deskundigen.